

LISELOTTE FRISK (1959–2020)

Liselotte Frisk, en pionjär i Norden inom studiet av nya religiösa rörelser och en internationellt högt ansedd forskare på området har gått bort efter en längre tids sjukdom. Liselotte föddes i Uppsala 1959 och blev Fil. kand. vid Uppsala universitet 1985. Hon var tidigt ute med att se vikten av att studera de många nya religioner som vid den tiden hade gjort sitt intåg i de skandinaviska länderna. Ämnet hade på den tiden knappt alls beaktats i Sverige, och Liselotte bestämde sig för att doktorera på detta område. Inget svenskt universitet var dock ännu moget att låta henne forska i rörelser som i den akademiska miljön ansågs vara både kontroversiella och oseriösa. I stället sökte hon sig till Åbo akademi, där hon 1993 disputerade med avhandlingen *Nya religiösa rörelser i Sverige. Relation till samhället/världen, anslutning och engagemang*. Avhandlingen byggde på ett ambitiöst och väl genomfört forskningsprojekt som presenterade sex nya religioner som slagit rot i Sverige och förankrade kunskapen om dem i den senaste internationella forskningen om nyreligiositet. Under det tidiga 90-talet var diskussionen kring sekter och nyreligiositet aktuell i samhällsdebatten och mycket polariserad. Med inspiration från Storbritannien, där föreningen INFORM byggts upp som en resurs som gjorde balanserad och nyanserad information om nyreligiositet tillgänglig för bland annat medierna, var Liselotte med om att samla forskare och studenter intresserade av ämnet i forskarnätverket FINYAR. Nätverket arrangerade under många år konferenser och gav ut en tidskrift under namnet *FINYARs årsskrift* som sedan utökades och döptes om till *Aura. Tidskrift för akademiska studier i nyreligiositet*. Liselotte kom även att under många år agera som ordförande för FINYAR och var dess drivande motor.

Liselotte var en oerhört produktiv forskare. Samtidigt med sitt arbete med FINYAR fortsatte hon att skriva mängder av artiklar och två betydande böcker som kom att användas på högskolor och universitet runt om i Sverige, *Nyreligiositet i Sverige. Ett religionsvetenskapligt perspektiv* (1998) samt *De nya religiösa rörelserna - vart tog de vägen? En studie av Scientologi-kyrkan, Guds Barn, Hare Krishna-rörelsen, Moon-rörelsen och Bhagwan-rörelsen och deras utveckling över tid* (2007). Liselotte var dessutom ledande i två större forskningsprojekt med finansiering från Riksbankens jubileumsfond, dels *Den mediterande dalahästen: Samtida religiositet på nya arenor* (2008–2011), dels *Barn i Sekter: Barns uppväxtvillkor i kontroversiella religiösa grupper* (2012–2016).

För Liselotte var de globala kontakterna viktiga. Hon deltog flitigt på olika konferenser världen över och kom med åren att bli en särdeles välrenommerad internationell forskare inom studiet av nya religiösa rörelser. Hennes egen forskning blev också allt mer internationellt orienterad, och ett intresse för nya religioner i Ostasien ledde till många resor till bland annat Sydkorea. Hennes personliga egenskaper var en starkt bidragande faktor till hennes karriär. De många kollegor som kom att samarbeta med Liselotte i någon form slogs av hennes engagerade, varma och generösa sätt, men också de personer hon kom i kontakt med i de olika religioner hon studerade kände sig sedda av henne och bemötta med den allra största respekt. Hon älskade att vara ute på fältet och träffa människor som följde en annan karta över verkligheten än majoriteten av befolkningen gjorde, oavsett om det exempelvis var munkar i ISKCON, kaosmagiker, satanister, eller personer som kanaliserade änglar eller sade sig ha haft möten med utomjordingar.

Samtidigt som Liselotte hade ett världsomspännande nätverk som forskare, var hon en mycket privat person och höll stora delar av sitt liv för sig själv. Hennes stora intresse för yoga var ett exempel på detta och få känner säkert till att Liselotte var författare till ett par skönlitterära verk i sin ungdom.

Liselotte var särdeles omtyckt av sina kollegor och av de många studenter på alla nivåer hon kom i kontakt med under årens lopp. Hon förblev en aktiv och engagerad del av forskarmiljön in i det sista, och trots att vi var många som visste att hon länge kämpat med en allvarlig sjukdom kom budet att hon gått bort endast 62 år gammal som en chock. Hon kommer att saknas av alla oss som hade privilegiet att få lära känna henne.

Olav Hammer

Peter Åkerbäck